

عنوان مقاله:

ویژگی های کتاب آرایبی و سبک شناسی قرآن طلایی محفوظ در کتابخانه مونیخ

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات نظری هنر، دوره 1، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسنده:

فرهاد خسروی بیژائم - گروه کتابت و نگارگری، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

خلاصه مقاله:

امروزه یکی از نیازهای جامعه پژوهشی خوش نویسی و هنرهای وابسته به آن، شناسایی سیر تحول و تطور قلم های خوش نویسی، به ویژه در سده های اولیه اسلام است. خوشبختانه در سال های اخیر، علاوه بر پژوهش های تاریخی، پژوهش های ارزشمندی در زمینه مطالعات سبک شناسی و ویژگی های هنری قلم های گوناگون خوش نویسی صورت پذیرفته است. شناسایی و معرفی ویژگی های نسخه های شاخص مصاحف شریفه، یکی از راه کارهایی است که به این فرایند سرعت می بخشد. «قرآن طلایی» یکی از نسخه های منحصر به فرد در تاریخ خوش نویسی اسلامی است که امروزه در کتابخانه ایالتی باواریا در مونیخ نگهداری می شود. در مشخصات موزه ای این اثر، تاریخ قرن پنجم ه.ق. درج شده است و آن را به ایران یا عراق متعلق دانسته اند. وجه تسمیه این اثر، پوشیده شدن تمام صفحات قرآن با لایه بسیار نازکی از طلاست. این قرآن فاقد رقم خوش نویس و تاریخ کتابت است؛ باین حال، بر اساس مشاهدات اولیه، می توان گفت تحت اصول مکتب ابن بواب، خوش نویس شناخته شده قرن چهارم ه.ق. نگارش شده است. کشیدگی اغراق آمیز حرف «س» در «بسم الله» آغازین سوره ها، استفاده از مرکب های رنگین سفید، قهوه ای، لاک (قرمزدانه) در کنار مرکب سیاه، تمایل جزئی حروف افراشته به سمت چپ و متراکم نویسی کلمات در عین شمرده نویسی، از نکاتی است که می تواند در راستای انتساب به مکتب ابن بواب مورد تحلیل قرار گیرد. افزون بر این، در این پژوهش مواردی چون نظام صفحه آرایبی و همچنین، آداب به کارگیری و الگوهای تزئینی نشانه گذاری های به کاررفته در ابتدای سوره ها، انتهای آیات و حاشیه صفحات، مورد مطالعه قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

سبک شناسی خوش نویسی، قرآن طلایی، مکتب ابن بواب، خوش نویسی سده پنجم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1466629>

